

Dosarul nr. 3ra-1019/23
2-23142966-01-3ra-14102023

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (V. Negru, I. Dutca, Ec. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donoos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Verejanu împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1 privind anularea hotărârii și obligarea reexaminării cererii,

împotriva hotărârii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a anulat hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1, nr. 15 din 06 octombrie 2023 și a fost obligat Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1 să reexamineze cererea privind înregistrarea lui Pavel Verejanu în calitate de candidat independent în funcția de Primar al mun. Orhei, raionul Orhei, fără erori discreționare,

c o n s t a t ă :

La data de 06 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Pavel Verejanu a depus la Curtea de Apel Chișinău acțiune împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1 (în continuare CECE mun. Orhei nr. 25/1), prin care a solicitat constatarea nulității hotărârii nr. 15 din 06 octombrie 2023 a CECE mun. Orhei nr. 25/1 și obligarea CECE mun. Orhei nr. 25/1 să reia procesul de verificare a dosarului administrativ în vederea înregistrării reclamantului în calitate de candidat la funcția de primar al mun. Orhei.

În motivarea contestației a invocat că la data de 30 septembrie 2023 a depus la CECE mun. Orhei nr. 25/1, cererea de înregistrare în calitate de candidat independent pentru funcția de primar al mun. Orhei, în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, anexând actele necesare, inclusiv liste de subscripție cu semnăturile a 210 de susținători. Însă, la 06 octombrie 2023, CECE mun. Orhei nr. 25/1 prin hotărârea nr. 15, a respins înregistrarea lui Pavel Verejanu, fără a-l invita la ședință pentru a participa la

examinarea subiectului care îl vizează, aflând despre existența deciziei după ce a fost aprobată.

Reclamantul Pavel Verejanu a invocat că prin aprobarea actului contestat este afectat dreptul său de a fi înregistrat în calitate de concurent electoral, fiindu-i încălcat dreptul fundamental de a fi ales.

Cu referire la ilegalitatea hotărârii contestate, reclamantul a notat că actul contestat a fost aprobat cu o gravă încălcare a procedurii legale, or, CECE mun. Orhei nr. 25/1 nu a acordat posibilitate lui Pavel Verejanu să participe la ședința în care s-a discutat procedura administrativă care îl vizează direct, fiind încălcat art. 44 alin. (3) din Codul administrativ.

De asemenea, reclamantul Pavel Verejanu a subliniat că în cadrul acestei proceduri administrative a avut parte de tratament discriminatoriu, contrar legii, fără respectarea bunei credințe și cu o vădită părtinire. Astfel, CECE mun. Orhei nr. 25/1 doar tangențial a făcut trimitere la noile prevederi din Codul electoral, fără a descrie în detaliu dacă a fost oferită posibilitatea lui Pavel Verejanu, de a veni cu probe și argumente în legătură cu includerea în această listă. Or, CECE mun. Orhei nr. 25/1 nu putea lua în calcul prevederile menționate în dispoziția Comisiei Situații Excepționale care vin în contradicție directă cu toate normele constituționale și internaționale existente cu privire la asigurarea unor alegeri libere și dreptul de a fi ales garantat de art. 38 de Constituție și jurisprudența CEDO. Mai mult, în cazul în care unele norme ale Codului electoral vin în contradicție directă cu Constituția și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, CECE mun. Orhei nr. 25/1 este obligat să aplice în prioritate normele ierarhic superioare.

Cu referire la statutul dispoziției Comisiei Situații Excepționale și a interdicțiilor aplicate, Pavel Verejanu a menționat că la data de 24 februarie 2022, Parlamentul a adoptat hotărârea nr. 41 privind declararea stării de urgență. Motivul stării de urgență a fost declarat conflictul militar din țara vecină și pericolul securității regionale. Parlamentul a acordat competențe Comisiei Situații Excepționale reieșind din prevederile Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război. Aceste competențe au fost acordate în vederea soluționării problemelor stringente care reies exclusiv din situația care a generat instituirea stării de urgență. De asemenea s-a menționat că anterior atât Guvernul cât și Comisia Situații Excepționale nu și-a depășit mandatul și nu a impus alte restricții ale drepturilor fundamentale, precum dreptul la întruniri etc.

Totodată, Pavel Verejanu a comunicat că normele legale prin care s-a instituit starea de urgență și hotărârea Parlamentului corespunzătoare nu au specificat necesitatea măsurilor în domeniul electoral. Or, Parlamentul a permis desfășurarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023. Astfel, interdicțiile de a participa în alegeri nu au nicio legătură cu motivele care au instituit starea de urgență. Prin urmare, dispoziția Comisiei Situații Excepționale nu are forță juridică și nu poate substitui prevederile Codului electoral. Or, doar Parlamentul ca unică autoritate legislativă a statului poate modifica legislația și numai în corespundere cu Constituția și tratatele internaționale în domeniul respectării drepturilor fundamentale ale omului.

Mai mult, problema privind starea de urgență a fost examinată de către Curtea Constituțională care a punctat unele elemente importante relevante acestui caz (HCC nr. 15/2021, HCC nr. 17/2020). Or, principiile enumerate de către Curtea Constituțională sunt aplicabile și relevante speței descrise, dat fiind că nu doar Parlamentul urmează să aplice cu precauție instituția stării de urgență, dar în primul rând Comisia Situații Excepționale este obligată să aplice acele competențe delegate cu precauție maximă și doar în strictă conformitate cu motivele care au generat starea de urgență, doar în cazuri excepționale când alte măsuri ordinare nu sunt posibile și nu în detrimentul respectării drepturilor fundamentale ale omului.

Reclamantul a menționat că prevederile aplicate în privința sa, prin care i s-a refuzat dreptul de a candida, anulează un drept fundamental, fiind ignorat testul de proporționalitate statuat expres în art.54 din Constituție. Or, orice ingerință și restricție a drepturilor omului trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să fie necesară într-o societate democratică. Însă, ingerință la care a fost supus Pavel Verejanu nu este prevăzută de lege, autoritatea pârâtă depășind principiile și limitele stabilite de Codul administrativ. Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

În aceeași ordine de idei, Pavel Verejanu a relatat, că conform art. 25 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă. Prin urmare, susține Pavel Verejanu, puterea publică nu ar trebui să intervină în drepturi mai mult decât este necesar.

Reclamantul a invocat că actul administrativ contestat nu este motivat suficient, contravine standardelor și recomandărilor unanim recunoscute, aprobate de Comisia de la Veneția în Codul bunelor practici în materie electorală din 2002.

Prin urmare a celor relatate, Pavel Verejanu a specificat că CECE mun. Orhei nr. 25/1 a adoptat un act administrativ contrar prevederilor constituționale și legale; la examinarea procedurii administrative nu a fost invitat și audiat, fiind-și încălcat toate drepturile procedurale de a se apăra și a prezenta probe, iar prin adoptarea actului administrativ a fost restricționat un drept constituțional fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a anulat hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1, nr. 15 din 06 octombrie 2023 și a fost obligat Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1 să reexamineze cererea privind înregistrarea lui Pavel Verejanu în calitate de candidat independent în funcția de Primar al mun. Orhei, raionul Orhei, fără erori discreționare (f.d. 38-59).

În motivarea soluției adoptate, Curtea de Apel Chișinău a reținut că acțiunea în contencios administrativ este înaintată în termenul legal de 1 zi de la data adoptării hotărârii nr. 15 din 06 octombrie 2023, de către CECE mun. Orhei nr. 25/1. Totodată, acțiunea înaintată de către Pavel Verejanu, reprezintă o acțiune în obligarea în

conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) Codul administrativ. Mai mult, Pavel Verejanu este în drept să înainteze acțiunea în contencios administrativ, iar acțiunea în obligare utilizată de reclamant pentru revendicarea apărării drepturilor nu este condiționată, la caz, de respectarea procedurii prealabile, fiind depusă în termen cu adresarea anterioară cu o cerere în data de 30 septembrie 2023 către CECE mun. Orhei nr. 25/1 privind emiterea unui act administrativ individual cu privire la înregistrarea în calitate de concurent electoral la alegerile locale generale din 05 octombrie 2023 la funcția de primar al mun. Orhei.

Curtea de Apel Chișinău a indicat că, deși CECE mun. Orhei nr. 25/1, în hotărârea contestată la caz a indicat că termenul de contestare a acesteia este de 3 zile de la data adoptării, prin depunerea cererii prealabile la organul electoral ierarhic superior, aceste prevederi nu sunt în vigoare din 04 octombrie 2023, fiind efectuate modificări în privința termenului și procedurii de depunere a contestației.

Referitor la temeinicia acțiunii în contenciosul administrativ, Curtea de Apel Chișinău a reținut ca fiind relevante prevederile art. 31, art.93, art.219 alin.(1), art.220 alin.(1), art.221 alin.(1), art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ și art. 63 alin. (1)-(2) lit. c) și alin. (3) lit. b), art.157 din Codul electoral, art. 68 alin. (1) lit. f), alin. (1¹), alin. (5)-(5¹) și art. 16 alin. (2) lit. f) subpct. 1)-4), alin. (2¹)-(2¹), art. 102 alin. (5) lit. e) din Codul electoral, modificat prin legea nr. 280/2023 din 04 octombrie 2023, Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 86 din 04 octombrie 2023.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a subliniat că, hotărârea nr. 15 din 06 octombrie 2023 a CECE mun. Orhei nr. 25/1 nu este motivată. Analizând conținutul hotărârii contestate, Curtea de Apel Chișinău a atestat că, hotărârea conține doar referire la normele legale generale, fără indicarea în care categorie de persoane, care nu pot fi alese, prevăzute de art.16 alin.(2) lit. f) subpct.1-4 din Codul electoral și pct.1.1 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr.86 din 04 octombrie 2023, se regăsește reclamantul.

Instanța ierarhic inferioară a reținut că, hotărârea nr. 15 din 06 octombrie 2023 emisă de Curtea de Apel Chișinău, nu doar că nu reflectă examinarea cererii depuse de către Pavel Verejanu, dar nici nu explică privarea de dreptul la audiere a destinatarului actului administrativ individual, contrar art. 24 alin. (1), art. 70 alin. (1)-(2) și art. 94 din Codul administrativ,

Curtea de Apel Chișinău a notat că autoritatea publică ca participant al procedurii administrative nu este îndreptățită să ducă în eroare destinatarul actului administrativ individual defavorabil, dar din contra trebuie să acționeze cu bună-credință, imparțial, eficient, transparent și comprehensibil. Această circumstanță apreciată izolat deja denotă în opinia instanței de judecată modul arbitrar referitor la faptul cum a fost efectuată și structurată procedura administrativă.

Instanța ierarhic inferioară a subliniat că, CECE mun. Orhei nr. 25/1, în calitate de autoritate publică competentă prin acțiunile sale în cadrul procedurii administrative a încălcat și prevederile art. 32 din Codul administrativ.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a relevat că, prevederile art.16 alin. (2¹)-(2⁴) din Codul electoral, modificat prin Legea nr. 280/2023 din 04 octombrie 2023, obligă autoritatea publică să informeze persoana despre faptul că a căzut sub incidența restricțiilor la alin. (2) lit. f) din același articol, cu acordarea unui termen pentru prezentarea probelor, care demonstrează, în mod inechivoc, că aceasta, anterior declarării neconstituționalității partidului politic, a încercat să determine renunțarea în cadrul partidului politic la acțiunile care au determinat declararea neconstituționalității acestuia sau s-a disociat, în mod public, de aceste acțiuni. Aceste încălcări a normelor de procedură administrativă au generat încălcarea unuia din cele mai elementare garanții procedurale, dreptul de a fi ascultat asupra cererii formulate de către Pavel Verejanu.

Astfel, CECE mun. Orhei nr. 25/1 nu a stabilit toate aspectele de fapt ale cazului, dar s-a limitat doar la scrisoarea Comisiei Electorale Centrale nr. 8/3134 din 04 octombrie 2023, prin care s-a indicat lista persoanelor care nu pot fi înregistrate în calitate de concurenți electorali în temeiul Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale nr.86 de 04 octombrie 2023, în care sub numărul 97 este indicat Pavel Verejanu, din care considerent se confirmă suplimentar caracterul nemotivat al actului administrativ contestat.

Curtea de Apel Chișinău a notat că, prevederile legale permit ingerința în drepturile persoanelor în cazurile și condițiile stabilite de lege, însă ingerința în aceste drepturi trebuie să fie proporțională. Principiul proporționalității este un element organic al statului de drept. Testul de proporționalitate se realizează pe verticală, iar lipsa unui element eșuează testul și denotă ilegalitatea actului administrativ individual defavorabil. În conformitate cu aceasta, o măsură oficială întreprinsă de autoritățile publice și instanța de judecată este proporțională dacă: are un scop legitim, este potrivită, necesară și rezonabilă.

Astfel, prima instanță a reținut că, în privința lui Pavel Verejanu, a fost ignorat testul de proporționalitate statuat expres în art.54 din Constituție. Deși ingerința la care a fost supus Pavel Verejanu este prevăzută de lege, dar nu a fost motivată. Totodată, dacă este sau nu potrivită hotărârea nr. 15 din 06 octombrie 2023 emisă de CECE mun. Orhei nr. 25/1, cu scopul legitim, nu poate fi apreciat din lipsă de elemente de fapt ce urmau au fi acumulate de către CECE mun. Orhei nr. 25/1, în procedura administrativă conform art. 22 și 87 din Codul administrativ. În aceeași ordine de idei, scopul nu trebuie numai expus, dar și motivat, fapt care nu este reflectat în actul administrativ contestat în conformitate cu prevederile art. 31, 118 alin. (1) – (3) din Codul administrativ.

Prima instanță a stabilit că din aceleași motive hotărârea nr. 15 din 06 octombrie 2023 emisă de CECE mun. Orhei nr. 25/1, nu reflectă motivul respingerii înregistrării lui Pavel Verejanu, în calitate de candidat independent la funcția de primar al mun. Orhei, r. Orhei, fapt contrar prevederilor art. 21 alin. (3) și 29 alin. (2) lit. b)–c) din Codul administrativ.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că, hotărârea nr. 15 din 06 octombrie 2023 emisă de CECE mun. Orhei nr. 25/1 este un act administrativ emis cu erori discreționare. Prin urmare, prima instanță a respins la caz argumentul CECE mun. Orhei nr. 25/1, precum că la data de 06 octombrie 2023, a fost ultima zi de examinare a documentelor lui

Pavel Verejanu, în calitate de concurent electoral la funcția de primar al mun. Orhei. Or, după cum s-a indicat mai sus, candidatul nu a avut posibilitatea de a prezenta probe suplimentare, deoarece nu i-a fost asigurată informarea și audierea.

Prin decizia Curții Constituționale nr. 16 din 03 octombrie 2023, s-a declarat neconstituțional articolul 16 alin. (2) lit. e) din Codul electoral, care prevede că, nu pot fi alese persoanele care, la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale privind declararea neconstituționalității unui partid politic, dețineau calitatea de membru al organului executiv al partidului politic declarat neconstituțional, precum și persoanele care ocupau funcții electivă din partea partidului politic declarat neconstituțional, pe o perioadă de 5 ani de la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale.

CECE mun. Orhei nr. 25/1, doar tangențial a făcut trimitere la noile prevederi din Codul electoral prin care s-au introdus restricții noi de a candida și noua procedură în acest sens, fără a descrie în detaliu dacă a fost acordată posibilitatea lui Pavel Verejanu, de a veni cu probe și argumente în legătură cu includerea în această listă a persoanelor care nu pot fi înregistrate în calitate de concurenți electorali. Astfel, din momentul inițierii procedurii administrative, CECE mun. Orhei nr. 25/1 avea obligația să înștiințeze participantul despre acest fapt, iar ca urmare a emiterii hotărârii nr. 15 din 06 octombrie 2023, să motiveze și să probeze faptele constatate ce au stat la baza emiterii actului administrativ, cu respectarea principiului proporționalității.

La data de 13 octombrie 2023, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1 a depus cerere de recurs împotriva hotărârii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală a hotărârii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a contestației depuse de Pavel Verejanu (f.d. 65-67).

În motivarea recursului a indicat că hotărârea recurată este neîntemeiată. Astfel, la data de 29 septembrie 2023, reclamantul a depus cerere la CECE mun. Orhei nr.25/1, solicitând eliberarea listelor de subscripție pentru colectarea semnăturilor de susținători pentru a candida la funcția de primar al municipiului Orhei, raionul Orhei în calitate de candidat independent la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023. Iar, la data de 30 septembrie 2023, a depus cerere prin care a solicitat înregistrarea în calitate de concurent electoral la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023.

Recurenta a comunicat că, la data de 04 octombrie 2023, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a emis Dispoziția nr.86, iar în conformitate cu pct.1.1 al dispoziției nominalizate, nu vor participa la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023 persoanele care corespund unor din criteriile stipulate în aliniatele 1) - 4) al pct.1.1. la aceeași dată, Comisia Electorală Centrală, prin scrisoarea cu nr.8/3134 a transmis Consiliilor Electorale de Circumscripție de nivelul al doilea, lista persoanelor care nu pot fi înregistrate în calitate de concurenți electorali în temeiul Dispoziției nominalizate. Examinând lista corespunzătoare, CECE mun. Orhei nr.25/1 a constatat că, în listă, sub numărul 97 este indicat Pavel Verejanu, în baza informației prezentate de către Serviciul de Informații și Securitate și Inspectorat General de Poliție.

Recurentul a comunicat că la data de 04 octombrie au intrat în vigoare modificările Codului Electoral, și anume: art.16 alin.(2) lit. f), alin.(2²), alin.(2³), prin care reclamantul era obligat să prezente către CECE mun. Orhei nr.25/1 probe care demonstrează, în mod inechivoc, că acesta, anterior declarării neconstituționalității Partidului Politic „ȘOR”, a încercat să determine renunțarea în cadrul acestui partid la acțiunile care au determinat declararea neconstituționalității sau s-a disociat, în mod public, de aceste acțiuni.

Recurenta a remarcat că, la data de 06 octombrie 2023, a fost ultima zi de examinare a documentelor reclamantului, însă acesta nu a prezentat CECE mun. Orhei nr.25/1 documentele suplimentare (probe) în conformitate cu prevederile art.68 alin.(1¹) din Codul Electoral nr.325/2022, care ar demonstra, în mod inechivoc, că a încercat să determine renunțarea, în cadrul acestui partid la acțiunile care au determinat declararea neconstituționalității.

Recurenta CECE mun. Orhei nr.25/1 a invocat că Curtea de Apel a interpretat eronat prevederile legale care reglementează procesul electoral și care sunt contrar jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

În drept, recurenta și-a întemeiat recursul în baza prevederilor art.16 alin.(2) lit. f), alin.(2¹ – 2²), art.63-68, art.68 alin. (1¹), art.91, art.96-97, art.101 alin.(2) lit. c) din Codul electoral; art.45 alin.(3), art.53, art.82, art.203, art.218, art.221, art.224 alin.(f) din Codul administrativ, art.56, art.117, art.186, art.202, art.277-278, art.429-431, art.432 alin.(1) lit. a), art.436-437, art.445 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, pct.1.1 - 1.2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.86 de 04 octombrie 2023, nr.97 din anexa la Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.86 de 04 octombrie 2023.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Alineatul 8 al aceluiași articol stipulează că, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).

Hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 11 octombrie 2023, și conform extrasului din poșta electronică la adresa „orheilocale@gmail.com”, dispozitivul hotărârii a fost notificat recurentului la 12 octombrie 2023, ora 13:00, iar copia deciziei motivate i-a fost notificată la data de 16 octombrie 2023, ora 12:03 (f.d. 60, 63).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 13 octombrie 2023, ora 16:00.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recurs de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în referința prezentată la cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul

condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1.

Conform art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Orhei nr. 25/1 se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Aliona Miron

judecătorii

Aliona Donos

Ion Malanciuc